

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ફેબ્રુઆરી- 2015

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : સમાજનો અભ્યાસ (ESO-01)

Numerical Code: 0067

તારીખ : 28/02/2015

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન-1 ટેકનોલોજી અને ઉત્પાદન અંગેના કાર્લ માર્ક્સ અને મેક્સવેબરના વિચારો સમજાવો. (12)

અથવા

ભારતમાં 'સ્ત્રીશિક્ષણ' – સમજાવો.

પ્રશ્ન-2 સમાજશાસ્ત્રના કેટલાક મુખ્ય સ્થાપકોનો સમાજશાસ્ત્રના સંદર્ભમાં પરિચય-પ્રદાન સમજાવો. (12)

અથવા

લગ્નસંસ્થાનો અર્થ આપી લગ્નના સ્વરૂપો ચર્ચો.

પ્રશ્ન-3 રાજકીય પ્રથાના કાર્યો સમજાવો. (12)

અથવા

સંસ્કૃતિ અને જીવશાસ્ત્ર વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવો.

પ્રશ્ન-4 સામાજિક સ્તરીકરણનાં પ્રકારો ચર્ચો. (12)

અથવા

સામાજિક સંઘર્ષના પ્રકારો જણાવો.

પ્રશ્ન-5 (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)

1. સાદા સમાજોમાં અર્થવ્યવસ્થા
2. કુટુંબ અને સામાજિકરણ
3. વિચલનના ત્રણ સ્વરૂપો
4. પ્રાપ્ત અને અર્પિત ભૂમિકા
5. અનોપચારિક સામાજિક નિયંત્રણ

(બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી વાક્ય લખો. (10)

1. અર્પિત દરજ્જો એટલે
A. જન્મથી મળતો દરજ્જો B. શિક્ષણ-તાલીમથી મળતો દરજ્જો
C. ચૂંટણી અને નિયુક્તિથી મળતો દરજ્જો
2. પ્રાથમિક જૂથનો ખ્યાલ આપનાર સમાજશાસ્ત્રી.....
A. ચાર્લ્સ હોર્ટન ફૂલે B. દુર્ખેઈમ C. રેડકિલ્ફ બ્રાઉન
3. કુટુંબ એ
A. પ્રાથમિક જૂથ-સમૂહ છે B. ગૌણ જૂથ છે C. આધુનિક જૂથ છે
4. પ્રાથમિક સામાજિકરણ.....
A. શાળામાં થાય છે B. કુટુંબમાં થાય છે C. મિત્રસમૂહ દ્વારા થાય છે
5. નીચેનામાંથી કયા ઉત્પાદનના બળો નથી.
A. ઉત્પાદન અને ઉત્પાદનના સાધનો B. વર્ગ વ્યવસ્થા C. કુટુંબ વ્યવસ્થા
6. માતાવંશી કુટુંબવ્યવસ્થા એટલે જેમાં
A. માતૃ દ્વારા વારસો મળે B. પિતા દ્વારા વારસો મળે C. ગોત્ર દ્વારા વારસો મળે
7. રાજ્ય વિહોણો સમાજ એટલે.....
A. જેમાં કાયદાઓ હોય B. નિશ્ચિત વિચારસરણી હોય
C. એક જ વ્યક્તિ પાસે ધાર્મિક, આર્થિક અને રાજકીય પદ હોય
8. કાનૂની ધોરણો એટલે.....
A. રાજ્યની સત્તાનું પીઠબળ હોય તે ધોરણો B. પરંપરાગત ધોરણો
C. રિવાજ તરીકે પ્રસ્થાપિત ધોરણો
9. નીચેનામાંથી કયો ખ્યાલ ભૂમિકા સાથે સંબોધિત નથી.
A. અપેક્ષિત વર્તન B. દરજ્જો C. જૈવિકતા
10. સામાજિક પભિવર્તનનું અવરોધક પરિબળ કયું છે?
A. યંત્ર વિજ્ઞાન B. નિરક્ષરતા C. સંદેશા વ્યવહાર

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ફેબ્રુઆરી- 2015

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001
Numerical Code B.com.: 0002
નોંધણી નંબર: _____
Numerical Code: 0068

પાઠ્યક્રમ : ભારતમાં સમાજ (ESO-02)

તારીખ : 02/03/2015

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

- પ્રશ્ન-1** જ્ઞાતિ વ્યવસ્થાના લક્ષણો સવિસ્તાર જણાવો. (12)
અથવા
સ્વાતંત્ર્ય પૂર્વેના સમયમાં સામાજિક ગતિશીલતા.
- પ્રશ્ન-2** કુટુંબ એટલે શું? કુટુંબના પ્રકારો જણાવો. (12)
અથવા
વિવિધતાનો અર્થ સમજાવી, ભારતમાં વિવિધતાના સ્વરૂપો સમજાવો.
- પ્રશ્ન-3** પર્યાવરણશાસ્ત્ર એટલે શું? પર્યાવરણશાસ્ત્રના અભિગમો જણાવો. (12)
અથવા
ગ્રામિણ વિસ્તારમાં શહેરીકરણનો પ્રભાવ વર્ણવો.
- પ્રશ્ન-4** નગરજીવનના મુખ્ય લક્ષણો જણાવો. (12)
અથવા
સ્વાતંત્ર્ય પછીનું ગ્રામીણ અર્થતંત્ર વર્ણવો.
- પ્રશ્ન-5** (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)
1. ગરીબી નાબૂદી
2. ચીપકો આંદોલન
3. જજમાની વ્યવસ્થા
4. શહેરીકરણની સમસ્યાઓ
5. ભારતમાં એથિનક સંઘર્ષો
- (બ) ખાલી જગ્યા પૂરો. (10)
1. વ્યક્તિઓ પોતાની આવશ્યકતાઓની પૂર્તિ અર્થે એકબીજા સાથે કરે છે.
(સામાજિક આંતરક્રિયા, ક્રિયા, સામાજીકરણ)
2. ભારતીય બંધારણ મુજબ આદિવાસીઓને નામથી ઓળખવામાં આવે છે.
(અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજનતિ, ઓ. બી. સી)
3. પારસી ધર્મનો પવિત્રગ્રંથ છે.
(કુરાન, બાઈબલ, અવેસ્તા)
4. જ્ઞાતિનો દરજ્જો દરજ્જો છે.
(અર્પિત, પ્રાપ્ત, સામાજિક)
5. વૈદિક સમયમાં પાછાફરોનું સૂત્ર એ આપ્યું.
(રાનડે, રાજારામ મોહનરાય, દયાનંદ સરસ્વતી)
6. આદિવાસીઓમાં માતૃવંશી કુટુંબવ્યવસ્થા જોવા મળે છે.
(ભીલ, ખાસી, દૂબળા)
7. 'ભારતમાં જાતિ અને જ્ઞાતિ' મહાનિબંધના લેખક છે.
(ડૉ. ધૂર્યો, કાર્લમાર્ક્સ, મેક્સવેબર)
8.નો હિંદુ વારસાધારો સ્ત્રીને માતા-પિતાની મિલકતમાં હિસ્સો મેળવવાનો વારસાઈ અધિકાર આપે છે.
(1955, 1956, 1960)
9. જ્ઞાતિએ ક્રિયામાં સૌથી વધુ મહત્વનું પરિવર્તન બની છે.
(રાજકીય, સામાજિક, ઔદ્યોગિક)
10. ભૂદાન ચળવળના પ્રણેતા હતા.
(સરદાર પટેલ, વિનોબા ભાવે, ગાંધીજી)

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ફેબ્રુઆરી- 2015

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com: 0002

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : સમાજશાસ્ત્રીય વિચારધારા (ESO-03)

Numerical Code: 0069

તારીખ : 28/02/2015

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન-1 સમાજશાસ્ત્રના ઉદ્ભવ સમયની સામાજિક પરિસ્થિતિ સમજાવો. (12)

અથવા

ઓગસ્ટ કોમ્પ્ટના માનવ પ્રગતિના નિયમ અથવા ત્રણ તબક્કાના સિદ્ધાંતની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-2 કાર્લમાકર્સનો ઐતિહાસિક ભૌતિકવાદ સમજાવો. (12)

અથવા

દુર્ખાઈમના સામુદાયિક પ્રતિનિધિત્વના વિચારો સમજાવો.

પ્રશ્ન-3 પ્રોટેસ્ટન્ટ ધર્મનું નીતિશાસ્ત્ર અને મૂડીવાદના વિકાસ પર અસર અંગેના મેક્સવેબરના વિચારો ચર્ચો. (12)

અથવા

શ્રમવિભાજન અંગેના દુર્ખિમના મંતવ્યો અને કારણો ચર્ચો.

પ્રશ્ન-4 મેલિનોવસ્કીના ધર્મ અને જાદુ વિશેના વિચારો દર્શાવો. (12)

અથવા

પાર્સન્સના ઢબ પરિવર્ત્યો અંગેના વિચારો ચર્ચો.

પ્રશ્ન-5 (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)

1. માર્ક્સના વિમુખતાના વિચારો
2. સામાજિક તથ્યના પ્રકારો
3. દુર્ખિમનો 'ટોટેમવાદ'નો અભ્યાસ
4. રોકડલિફ બ્રાઉનના આદિમ સમાજોનાં સગપણ સમૂહના વિચારો
5. કાર્યત્મક પૂર્વ આવશ્યકતાઓ

(બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી વાક્ય લખો. (10)

1. સમાજશાસ્ત્રમાં સમાજોની સામાજિક ઉત્ક્રાંતિ સાદામાંથી સંકુલ સમાજોની ગતિ અંગેના વિચારો એ આપ્યાં.
A. દુર્ખિમ B. દુર્બટ સ્પેન્સર C. મેક્સવેબર
2. ભારતીય સમાજશાસ્ત્રના ત્રણ મુખ્ય આદ્યસ્થાપકોમાં રાધાકમલ મુખર્જી, ડી. પી. મુખર્જી અને છે.
A. જી. એસ. ધુર્યે B. અક્ષયકુમાર C. આઈ. પી. દેસાઈ
3. માર્ક્સના મત મુજબ ઉત્પાદનની પદ્ધતિ.....
A. એક પ્રાયોગિક સંકલ્પના છે B. એક મનોવૈજ્ઞાનિક ઘટના છે C. એક આર્થિક ચલ છે
4. દમનકારી કાયદાનો હેતુ.....
A. વ્યક્તિઓને સ્વતંત્રતા આપવાનો B. સમાજનું વિભાજન કરવાનો C. સમાજમાં એકતા લાવવાનો
5. જૈવિક એકતા એવા સમાજમાં જોવા મળે છે જેની સામાજિક રચના હોય છે.
A. સાદી B. સંગઠિત વ્યસ્થિત ગોઠવાયેલી C. મિશ્ર
6. મેક્સવેબરના મતે હિન્દુઓ સખત પરિશ્રમ કરવા પ્રોત્સાહિત થતા નથી કારણ કે.....
A. તેમનો ધર્મ તેમને શાંત રહો અને પ્રારબ્ધનો સ્વીકાર કરવાનું જણાવે છે
B. તેમનાં ટેકનોલોજી, સાધનો, યંત્રો અને ઉત્પાદન ખૂબ વિકસીત હતા C. તેઓ ખૂબ જ આભસું હતા
7. કાર્લમાકર્સના મતે સામ્યવાદી ક્રાંતિ માં પરિણમશે.
A. શ્રમ વિભાજનની સંપૂર્ણ નાબૂદીમાં B. ઉત્પાદનમાંના શ્રમ વિભાજનમાં કોઈ ફેરફાર નહીં થાય
C. શ્રમજીવીઓ પોતે જ ઉત્પાદન પ્રક્રિયાનું આયોજન અને અમલીકરણ કરશે.
8. ટ્રોલિએન્ડ દ્વીપવાસીઓનો નૃવંશશાસ્ત્રીય અભ્યાસ.....
A. કાર્લમાકર્સ કર્યો B. મેલીનો વસ્કીએ કર્યો C. દુર્ખિમે કર્યો
9. ભૂમિકાએ સામાજિક વ્યવસ્થાતંત્રનું પાયાગત
A. વિભાવનાત્મક એકમ છે B. મનોવૈજ્ઞાનિક એકમ છે C. સિદ્ધાંત
10. કાર્યાત્મક પૃથક્કરણની ચર્ચા.....
A. રોબર્ટ મર્ટને કરી B. મેકાઈવરે કરી C. કાર્લ માર્ક્સ કરી

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ફેબ્રુઆરી- 2015

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : સામાજિક સ્તરીકરણ (ESO-04)

Numerical Code: 0070

તારીખ : 02/03/2015

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન-1 કિંગ્સલે ડેવિસ અને ડબલ્યુ ઈ મૂરનો સ્તર રચના અંગેનો કાર્યાત્મવાદી સિદ્ધાંત સમજાવો. (12)

અથવા

વિચારસરણી એટલે શું? બિનસાંપ્રદાયિક વિચારસરણીના વિકાસના સંદર્ભમાં શિક્ષણ અને લોકશાહીની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-2 સામાજિક ગતિશીલતાની વ્યાખ્યા આપી સામાજિક ગતિશીલતાના સ્વરૂપો સમજાવો. (12)

અથવા

આદિવાસીનો અર્થ આપી આદિવાસીઓમાં જોવા મળતી કૃષિવિષયક સ્તર રચનાની ઢબ સમજાવો.

પ્રશ્ન-3 જ્ઞાતિની વ્યાખ્યા આપી જ્ઞાતિવ્યવસ્થાની વિશેષતાઓ સમજાવો. (12)

અથવા

ઉદ્યોગ સાહસિકતાની વિભાવના સમજાવી ઉદ્યોગસાહસિકતાના અભ્યાસ અંગેના અભિગમો સમજાવો.

પ્રશ્ન-4 ભારતમાં કૃષિવિષયક સ્તર રચનામાં આવેલ પરિવર્તનો સમજાવો. (12)

અથવા

શહેરી વર્ગો અને સામાજિક ગતિશીલતા વિસ્તારથી સમજાવો.

પ્રશ્ન-5 (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)

1. ટાલકોટ પારસન્સનો કાર્યાત્મવાદી અભિગમ
2. સ્તર રચનાના વિકાર્યો અંગે એ. એમ. ટ્યુમીનનો અભિગમ
3. એસ્ટેટ પ્રથામાં ગતિશીલતા
4. જ્ઞાતિ : પરિવર્તન અને સાતત્યતા
5. જમીન સુધારણા અને વર્ગરચનામાં પરિવર્તન

(બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી વાક્ય લખો. (10)

1. કયા સમાજશાસ્ત્રીએ સ્તરિકરણના અભ્યાસમાં કાર્યાત્મક અભિગમ અપનાવ્યો.
A. કાર્લ માર્ક્સ B. ડેહરનકોર્ફ C. સી. રાઈટ મિલ્સ D. ટાલકોટ પારસન્સ
2. કયા ભારતીય સમાજશાસ્ત્રીએ માર્ક્સવાદી અભિગમથી ભારતીય સમાજનો અભ્યાસ કર્યો છે.
A. એ. આર. દેસાઈ B. ધૂર્યે C. આઈ. પી. દેસાઈ D. વિમળ શાહ
3. નોકરશાહીનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો.
A. પેરોટ B. વેબર C. કાર્લ માર્ક્સ D. મિચેલ્સ
4. એન્થની ગીડન્સે દર્શાવ્યા મુજબ વિકસીત સમાજોમાં મુખ્યત્વે કેટલા વર્ગો હોય છે?
A. પાંચ B. સાત C. ત્રણ D. નવ
5. કઈ પ્રક્રિયા ભારતીય સમાજમાં જ્ઞાતિમાં ઊભી સામાજિક ગતિશીલતા દર્શાવે છે?
A. સંસ્કૃતિકરણ B. ઈસ્લામીકરણ C. આધુનિકરણ D. પશ્ચિમીકરણ
6. પી. કે. બોઝે કયા રાજ્યના આદિવાસી મજૂરોનું આર્થિક માપદંડને આધારે પાંચ સ્તરોમાં વર્ગીકરણ કર્યું.
A. ગુજરાત B. રાજસ્થાન C. આંધ્રપ્રદેશ D. પશ્ચિમ બંગાળ
7. જે. એ. હટ્ટને ભારતીય જ્ઞાતિવ્યવસ્થાની રચનાનું વર્ણન તેમના કયા પુસ્તકમાં કર્યું છે?
A. Caste: Old and New B. Caste in India
C. Caste and Race in India D. The caste system and its Implication
8. જ્ઞાતિ સાથે સંકળાયેલી કઈ બાબત ડુમોન્ટ સાથે જોડાયેલી છે?
A. જ્ઞાતિ વ્યવસ્થાનું સત્તાલક્ષી પાસુ B. કિશનગઢી અને રામનાલગા
C. શુદ્ધિ-અશુદ્ધિ વચ્ચેની ભિન્નતા D. ખાનપાનના વ્યવહારો દરજ્જા ક્રમ દર્શાવે છે
9. 1917માં કઈ કૃષિ આધારીત ચળવળમાં મહાત્મા ગાંધીએ નેતાગીરી કરી હતી?
A. ચંપારણ ચળવળ B. તેલંગણ ચળવળ C. તેભાગા ચળવળ D. નકસલવાદી ચળવળ
10. આંદ્ર બેટેઈલે દક્ષિણ ભારતના તાંજોર જિલ્લાના કયા ગામનો અભ્યાસ કર્યો?
A. રામખેરી B. રામપુર C. શમિરપેટ D. શ્રીપુરમ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ફેબ્રુઆરી- 2015

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : સમાજ અને ધર્મ (ESO-05)

Numerical Code: 0071

તારીખ : 03/03/2015

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન-1 ધર્મના સમાજશાસ્ત્રનો ક્રમિક વિકાસ સમજાવો. (12)

અથવા

વિધિ-વિધાનનો ખ્યાલ સમજાવી, તેના પ્રકારો જણાવો.

પ્રશ્ન-2 હિન્દુ સમાજની સામાજિક સંસ્થાઓ વિશે ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

નાગરિક ધર્મની વિભાવના આપી, વિધિન્ન સમાજોમાં જોવા મળતા નાગરિક ધર્મના પ્રકારોની સમજૂતી આપી.

પ્રશ્ન-3 રામકૃષ્ણ મિશનની સ્થાપના અને વિચારધારાની ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

“બૌદ્ધ ધર્મનું મુળ બોધમાં રહેલું છે” આ વિધાન સમજાવો.

પ્રશ્ન-4 ભારતમાં ધાર્મિક જૂથો અંગે સમીક્ષા કરો. (12)

અથવા

“ધાર્મિક બહુલકતા એક મૂલ્ય તરીકે” – આ વિધાન સમજાવો.

પ્રશ્ન-5 (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)

1. ધર્મ અને જાદુ
2. નાગરિક ધર્મનું સ્વરૂપ અને વિકાસ
3. બિનસાંપ્રદાયિકતા અંગે ગાંધીજીની વિચારસરણી
4. એમાઈલ દુર્ખાલમના ધર્મ અંગેના વિચારો
5. ધાર્મિક તહેવારોનું સામાજિક મહત્વ
6. ભારતમાં સૂફિવાદનો ફેલાવો અને ભકિત

(બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી વાક્ય લખો. (10)

1. વિશ્વવિખ્યાત ગ્રંથ ‘Origin of species’ના લેખક કોણ છે?
A. ચાર્લ્સ ડાર્વિન B. સોરેકિન C. કાર્લ માકર્સ D. મેક્સ વેબર
2. ટોટેમ એટલે.....
A. ગોમચિહ્ન B. અપવિત્ર C. નિષેધ D. નાસ્તિક
3. સુદાનના ન્યુએર પ્રજાતિનો અભ્યાસ કયા વિદ્વાને કર્યો હતો?
A. ઓગષ્ટકાંતિ B. મેલિનોવસ્કી C. ટાયલર D. ઈવાન્સ પ્રિચાર્ડ
4. સર્વાત્મવાદનો અર્થ થાય.....
A. જાદુ પર વિશ્વાસ B. નાસ્તિક હોવું C. આધ્યાત્મિક હસ્તીઓમાં વિશ્વાસ D. એકપણ નહીં
5. “ટોટેમ અનેટેબૂ” પુસ્તક નીચેનામાંથી કોણે લખ્યું છે?
A. સિગ્મંડ ફ્રોઈડ B. ટાયલર C. બ્રાઉન D. મેકાઈવર અને પેજ
6. મહાવીર અને બુદ્ધના સમયમાં જન્મ આધારિત ઉચ્ચ સ્થાનનો નીચેનામાંથી કોણે દાવો કર્યો હતો?
A. કર્મકારો B. દાસ C. બ્રાહ્મણો D. ઉપરના બધા જ
7. ઈસુ મૃત્યુ પછી ઉભા થયા.....
A. પાંચમા દિવસે B. ચોથા દિવસે C. ત્રીજા દિવસે D. બીજા દિવસે
8. સુવાર્તાનો ફેલાવો કરવાની ક્રિયાને કહેવાય.....
A. સાર્વત્રિકરણ B. ખ્રિસ્તીકરણ C. ધર્મપ્રસારણ D. આધ્યાત્મિકરણ
9. શીખ શબ્દ શિષ્ય શબ્દમાંથી બનેલ છે, જેના મૂળ નીચેનામાં છે.
A. સંસ્કૃત B. પારસી C. પાલી D. પંજાબી
10. નામધારી આંદોલને ઉપદેશ આપ્યો.....
A. દહેજલગ્ન B. સરળ લગ્નને લોકપ્રિય બનાવવા C. જ્ઞાતિ વ્યવસ્થા D. વહેલા લગ્ન

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ફેબ્રુઆરી- 2015

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર: _____

Numerical Code: 0072

પાઠ્યક્રમ : ભારતમાં સામાજિક સમસ્યાઓ (ESO-06)

તારીખ : 03/03/2015

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન-1 સામાજિક સમસ્યાઓ અંગેનો ગાંધીવાદી અભિગમ સમજાવો. (12)

અથવા

ભારતમાં બાળ અને કિશોર મૃત્યુ પ્રમાણનાં નિર્ણાયક બળો ચર્ચો.

પ્રશ્ન-2 અસંગઠિતક્ષેત્રનાં મજૂરોની પરિસ્થિતિની ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

બાળગુનાના કારણો સમજાવો.

પ્રશ્ન-3 'સ્ત્રીઓ પરત્વે હિંસા' – સમજાવો. (12)

અથવા

આદિવાસીઓની આર્થિક પ્રવૃત્તિઓ સમજાવો.

પ્રશ્ન-4 જંગલોની પરિસ્થિતિ અથવા જંગલોના નાશથી ઉદભવેલા પર્યાવરણ વિષયક પરિણામો – ચર્ચો. (12)

અથવા

સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓની સમસ્યાઓ વિશે ચર્ચો.

પ્રશ્ન-5 (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)

1. સ્થળાંતરના પરિણામો
2. બેરોજગારીના પ્રકારો
3. ગરીબીનાં કારણો
4. વિદ્યાર્થી અજંપાના કારણો
5. લઘુમતી સમસ્યા પરત્વેના અભિગમો

(બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી વાક્ય લખો. (10)

1. સમાજ સ્વીકૃતિ ધોરણોનો ઉલ્લંઘન.....
 - A. વિચલિત વર્તન
 - B. ક્રાંતિકારી વર્તન
 - C. અસહયોગ વર્તન
2. વય અને લિંગ એ વસતિના લક્ષણો છે.
 - A. બૌદ્ધિક લક્ષણો
 - B. આર્થિક લક્ષણો
 - C. જૈવિક લક્ષણો
3. નાના નગરો અને શહેરોની વસ્તીવૃદ્ધિની પ્રક્રિયા તે.....
 - A. નગરીકરણ
 - B. સ્થળાંતર
 - C. પરિવર્તન
4.મજૂરો છૂટક મજૂરો તરીકે પણ ઓળખાય છે.
 - A. દહાડિયા મજૂર
 - B. મૌસમી મજૂર
 - C. કાયમી મજૂર
5. આતંકવાદ અને હિંસાએ ધ્વંશાત્મક
 - A. સામાજિક ઘટના છે
 - B. પ્રાકૃતિક ઘટના છે
 - C. આર્થિક ઘટના છે
6. અન્ય લોકોથી જુદાઈ કે ઉચુંમન અને પ્રવર્તમાન ધોરણો અંગે ગોટાળાભરી સ્થિતિ એટલે.....
 - A. અંતર
 - B. વિમુખીકરણ
 - C. સંઘર્ષ
7. અનુસૂચિત જ્ઞાતિો માટે ગાંધીજીએ શબ્દ પહેલ વહેલો વાપર્યો.
 - A. વૈષ્ણવજન
 - B. હરિજન
 - C. આદિવાસી
8. મધ્યપ્રદેશ અને ઓરિસ્સાના આદિવાસીઓમાં ગરીબી અને દેવાદારીને લીધે મજૂરોની સંખ્યામાં વધારો થયો છે.
 - A. બંધવા
 - B. સંગઠિત
 - C. મોસમી
9. જોધપુર, ઉદેપુર, જયપુર અને બારમેર જિલ્લાઓમાં.....ને લીધે જમીનની ખારાશ વધી છે.
 - A. ખાણકામ
 - B. વરસાદ
 - C. ખેતી
10. ઈન્ડોગંગાના મેદાનએ ભારતના કુલ જમીન વિસ્તારનો ભાગ છે.
 - A. બીજો ભાગ
 - B. ચોથો ભાગ
 - C. એક ભાગ